

U tri posebne sekcije za narodnu književnost stručnjaci su raspravljali o klasifikaciji narodnih pripovijedaka (M. Bošković-Stulli, D. Klimová i dr.), o klasifikaciji i terminologiji narodnih pjesama (Z. Kumer, pojedine probleme zahvatili su R. Medenica, D. Mićović i V. Džaković), o istraživanju dramskih elemenata u folkloru (N. Kuret, N. Bonifačić Rožin, manjim prilogom St. Roca). U sekciji za narodnu prozu održala je V. Gašpariková (Bratislava) referat o poetskom liku kralja Matijaša Korvina u narodnoj proznoj predaji Slovačka i Slovenaca.

U sekciji za narodne plesove sastala se i međunarodna Komisija za narodne plesove IFMC. Nakon referata I. Ivančana (Elementi alpskih plesova u hrvatskom folkloru) članovi tog radnog tijela raspravljali su o terminologiji i metodama strukturalne analize narodnih plesova, o čemu je referirala H. Laudová (Prag).

Izvan predviđenog programa održali su na celjskom kongresu svoje radne sastanke Komisija za proučavanje narodnih instrumenata koja priprema prilog iz Jugoslavije za Priručnik evropskih narodnih muzičkih instrumenata u redakciji E. Stockmanna (Berlin) i E. Emsheimera (Stockholm), kao i jugoslavenska redakcija časopisa Demos koji izlazi u Berlinu (DDR). Članovi sekcije za narodnu poeziju primili su obavještenja o radovima na katalogizaciji evropskih balada koje prevodi R. Brednich (Freiburg in Br.).

Na godišnjoj skupštini Saveza folklorista Jugoslavije izabrana je za novog predsjednika Saveza dr Galaba Palikruševa iz Skoplja. Jerko Bezić

OSMO SAVJETOVANJE ETNOLOŠKOG DRUŠTVA JUGOSLAVIJE (Split, 14.—17. X 1965)

Prvi dio Savjetovanja bio je posvećen 70-godišnjici života dra Milovana Gavazija dugogodišnjeg profesora i pročelnika etnološke katedre Filozofskog fakulteta u Zagrebu i predsjednika Etnološkog društva Jugoslavije. Na ovom Savjetovanju osvjetljen je pedagoški i naučni rad profesora Gavazija u nizu referata njegovih nekadašnjih i današnjih studenata i suradnika, a poseban broj »Etnološkog preglada« (br. 6—7, 1965) izašao je kao spomenica ove proslave.

U drugom dijelu Savjetovanja uvodno predavanje održala je Zarka Mladineo, kustos Etnografskog muzeja u Splitu, koja je na zanimljiv i pregledan način, uz potrebne ilustracije, informirala učesnike o arheološkim, etnografskim i historijskim značajkama Splita i njegove okolice. U nastavku redali su se referati o zajedničkoj temi »Komponente u tradicionalnoj kulturi naroda Jugoslavije«, što je ujedno dio tematike kojom se bavio u svom dugogodišnjem radu i profesor Gavazzi.

Predavanje Ksenije Vinski-Gasparini o problemu kontinuiteta i važnosti arheološke baštine u formiranju materijalne kulture Slavena na području Jugoslavije svojom je iscrpnom analizom pokazalo bitne komponente materijalne kulture i ujedno bilo povod za diskusiju koja je potvrdila potrebu suradnje etnologâ i arheologâ pri usporednom analiziranju narodne kulturne baštine.

Predavanje prof. Gavazija o kulturi južnih Slavena u doba dolaska na jugoistok Evrope obuhvatilo je osnovna područja materijalne, duhovne i socijalne kulture, te u najkraćim crtama dalo karakteristike života i kulture predaka današnjih Slavena, uz opis elemenata te kulture koji su očuvani i do danas.

Predavanje dra M. S. Filipovića o orijentalnoj komponenti u narodnoj kulturi južnih Slavena nije djelovalo dovoljno temeljito pripremljeno, kao ni predavanje o mediteranskim elementima u kulturi južnih Slavena.

Održano je i nekoliko predavanja o pojedinim elementima južnoslavenske tradicionalne kulture. Prevelik broj predavanja (22), neuobičajen na etnološkim savjetovanjima, umanjilo je naučnu vrijednost Savjetovanja, jer nije bilo dovoljno vremena da se kroz diskusiju razmotre iznesena mišljenja (među kojima su neka bila od istinskog interesa za etnološku znanost).

Posljednjeg je dana dr J. Vukmanović govorio o Jovanu Cvijiću i značaju njegova rada u povodu 100-godišnjice rođenja.

Na završetku savjetovanja održana je IV skupština EDJ na kojoj je za predsjednika ponovo izabran dr M. Gavazzi. Pročitani su izvještaji Odbora EDJ, Komisije za Etnološki atlas i Komisije za etnološki film. Rad na Etnološkom atlasu pokazao je do sada znatne rezultate. U dva sveska upitnica obuhvaćeno je 70 tema,

a u pripremi je III i IV svezak. I pored teškoća, izvršen je veliki dio planiranog posla; Komisija za atlas uspostavila je vezu sa sličnim kolisijama u inozemstvu i dobila međunarodna priznanja.

Komisija za etnološki film nastavila je rad na izradi kataloga etnološkog filma, snimila nekoliko filmova, a najveći je uspjeh te komisije organizacija Prve smotre etnološkog i folklornog filma balkanskih zemalja (Niš, 1964).

Etnološko društvo Jugoslavije nastavilo je s izdavanjem svojih publikacija, pa su u posljednje dvije godine izašla 4 broja »Biltena« i 3 sveska periodičkih izdanja.

U povodu 55-godišnjice osnutka, u Etnografskom muzeju u Splitu pripremljena je izložba »Obrisi jednog vremena« na kojoj su prikazani predmeti materijalne kulture Splita iz prošlog stoljeća. KUD »Jedinstvo« iz Splita održalo je za učesnike uspješnu folklornu priredbu.

Sudionici su prisustvovali i projekciji etnoloških filmova. Film Žarka Pešića »Kučajska svadba« snimljen je 1965. u pomoravskom selu Skorica u kojem žive doseljenici porijeklom sa Kosmeta. Film o lončarstvu na Ižu snimio je, uz stručnu suradnju Olge Oštrić iz Zadra, A. Stojanović, stručni suradnik Etnološkog zavoda iz Zagreba. Film prikazuje proces proizvodnje na ručnom lončarskom kolu u svim fazama izrade, sve do prodaje gotovih proizvoda.

Posljednjeg dana savjetovanja organiziran je izlet na kome su učesnici upoznali etnografske značajke Sinja i Vrlike.

Josip Milićević

PRVO ZASJEDANJE STUDIJSKE GRUPE MEĐUNARODNOG SAVJETA ZA NARODNU MUZIKU (Bratislava 1—4. IX 1965)

Novija komparativna proučavanja narodne muzike traže što veću pristupačnost građe koja je skupljena u folklornim institutima i sličnim ustanovama različitih zemalja. Da bi pomogla uspješnijoj međunarodnoj suradnji u tom pravcu, već je sedamnaesta godišnja konferencija Međunarodnog savjeta za narodnu muziku (International Folk Music Council — IFMC) u Budimpešti 1964. posebno raspravljala o metodama klasifikacije i leksikografskog sređivanja napjeva u zbiricama narodne muzike.

Iz potrebe da se takva nastojanja nastave i da dovedu do konkretnijih rezultata, osnovana je Studijska grupa IFMC-a za sistematizaciju narodne muzike. Muzikološki institut Slovačke akademije znanosti i Čehoslovački nacionalni komitet IFMC-a sazvali su prvo zasjedanje te grupe u Bratislavi 1—4. IX 1965.

Zasjedanju su prisustvovali etnomuzikolozi pretežno iz srednje Evrope, predstavnici folklornih instituta koji čuvaju zbirke narodnih napjeva u Beču, Berlinu (DDR), Bratislavi, Brnu, Budimpešti, Freiburgu in Br., Ljubljani, Pragu, Varšavi i Zagrebu. Gost ovog zasjedanja bila je i dr Barbara Krader, generalni sekretar IFMC-a. Očito je namjera organizatora bila da skupi stručnjake sa relativno užega područja, pretpostavljajući da će oni iz donekle sličnoga melodijskog materijala lakše moći pronaći mogućnosti za jedan, doduše uži ali međunarodni način sistematizacije i klasifikacije narodnih napjeva.

Program zasjedanja sadržavao je opširnije i zanimljive referate o dosadašnjim rezultatima sistematizacije izvršenih u institutima navedenih gradova, osim Berlina, Ljubljane i Zagreba. Sistematizacija i klasifikacija napjeva provedene su na osnovu elemenata melodijske linije (npr. incipit, kadence), strukturalnih elemenata (melodijskog retka, strukture čitave melodije), ritmičkih obrazaca i metričkih skupina. Istaknuta je i metrika teksta kao polazna tačka za klasifikaciju napjeva.

Zapaženo je da je u prvom redu različita građa, a ne različiti autori, uzrok različitim načinima klasifikacije. Tako su zbog dosta srodne građe praški Institut za etnografiju i folkloristiku Čehoslovačke akademije znanosti i Institut za proučavanje narodne muzike na bečkoj Muzičkoj akademiji već uspostavili suradnju u radu oko klasifikacije narodnih napjeva.

Kao najpodesniji način da se objektivno i konkretno utvrdi vrijednost i upotrebljivost pojedinih načina sistematizacije i klasifikacije napjeva, prihvaćen je prijedlog dra Benjamina Rajetzkog iz Budimpešte. Prema tom prijedlogu svi će